

DE NOORD-BRABANDER

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS PRIJS
Voor de Sted. 1/2 R. 12
Franco per post. 1/4 R. 14
(Verschijnende

DICERE VERUM QUID VETAT?
ADVERTENTIEN:
15 cents de regel.
Behalve 35 cents regel.
Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

Ruim acht maanden (19 januari) zijn reeds verlopen, sedert in Oost-Indie het werk van ongerechtigheid voltrokken werd tegen zijne Hoogwaardigheid Mgr. J. Grooff bisschop van Canea, in part. inf. Vicaris Apostolicus van Java, door de onderteekening en uitvoering van een verbanings-edikt, het onrechtvaardigste wellicht, dat ooit door eenen despot werd uitgedacht.

Bijna acht maanden (2 februari) zijn verlopen, sedert de Hoogwaardige Kerkvoogd, onder het geweld des Oost-Indischen satraaps, lakkende, met zijne trouwe medewerkers in den wijngaard des Heeren, die met hem onder hetzelfde banbesluit begrepen waren, den voet op het schip zette, dan hem van zijne dierebare kade losrukte en naar het moederland gevoeren zou.

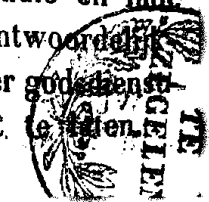
Bijna vijf maanden zijn verlopen, sedert onze rechtvaardige en rechtschapen Koning, de Kerk en de magt eerbiedigende des Bisschops, door de Kerk aan dat gedeelte der aan hare zorg toevertrouwde kudde gezonden en door den Vorst in die zending erkend en bevestigd, voor zoo ver het tijdelijk beheer aangaat, -- krachtens en ten gevolge der suspensie door dien wetigen Kerkvoogd tegen wederspannige priesters uitgevaardigd, aan dezelve ontbode burgerlijke erkenning. Hunner bediening ontrok en daardoor aan de gansche wereld een schitterend voorbeeld gaf van de strenge rechtvaardigheid en edele rechtschapenheid, welke mede het schoonsieraad zijner kroon en van zijn koninklijk hart uitmaken.

Ruim drie maanden (11 juni) zijn verlopen, sedert de verbannen prelaat met de zijnen den voet op Nederlands bodem zette en in zijn eigen vaderland het zwervend leven eens bannelings aanving.

En wat is er sedert dien tijd gedaan? Acht maanden lang zuchten reeds de catholijke onderdanen van Nederland in Oost-Indie onder het verstoken blijven van de bediening, de uitoefening en de troostmiddelen hunner godsdienst, behalve een enkel bezoek van eenige missionarissen, waarvan een klein aantal hunner het gelukkig voorrecht genoten hebben, -- Is het niet meer dan tijd dat die bedroevende zaak tot eene beslissing kome? De verbannen prelaat, niets voor zich hebbende dan het besef van zijn goed recht en de hoop op de bescherming van Hem, voor wien

ni streed (het eenige wat hem met gelatenheid en onderwerping de hem opgelegde harde beproeving doet torschen), ziet, zich alhier tot een werkeloos leven gedwongen; hij, wiens gansche bestaan zich doet zweegen aan ploegen in den akker Gods aan een slot; hij, wiens hart blaakt van eene onuitflascbare zucht voor het heil der zielen; die in de kracht zijns levens, nog zoo veel nut zou kunnen stichten, bij al de weldaden, waarmee hij de christenwereld en de maatschappij reeds overladen heeft; en tot doen van zoo vele weldaden, slijt hij thans droevige dagen in eene hem grievende werkeloosheid en solterende onzekerheid. Is er dan zoo veel tijds noodig dat regte doer wedervaren of een gepleegd onrecht op eene voldoende wijze te herstellen, is de toestand der beklagenswaardige catholijken in Oost-Indie geen genoegzaam spoorslag om ten spoedigste in dien toestand te vergerien? Een aanzienlijk gedeelte der christenbewoners onder Oost-Indische volkplantingen mag niet langer, zonder hun een grievend onrecht aan te doen, van herders en godsdienstoefeningen verstoken blijven. Er zijn immers priesters voor de dienst aldaar bestemd. Bij koninklijk besluit van 12 december 1845 zijn de eerwaarde heeren Escherich, Heuwels, Kerstens en van den Brand door de tijdelijke magt bevoegd verklaard om aldaar hunne priesterlijke bediening uit te oefenen. (Wij constateren het factum zonder ons opzettelijk over hetzelfde uitelaten; wij aanvaardden den toestand, in dit geval door de tijdelijke magt aan de godsdienst opgelegd, zonder daarom de billijkheid van zoodanigen toestand te beamen). Dit koninklijk besluit is van vroegere dagtekening dan het banbesluit van den Gouverneur-Generaal en vernietigt dus hetzelfde ten aanzien der vier genoemde priesters. Waarom deze dan verstoken gehouden van een recht, dat hun door den Koning, den Opperbestuurder der kolonien verleend is? Moet het dan wezen, dat van de eene zijde de hevige partijzucht van sommigen, die de rechtvaardige inzichten des Konings in den weg staan en dwarsboomen, en van de andere zijde de kronkelige wegen eener staatkunde, welke zich in onze tijden niet schijnt te kunnen staande houden zonder zich te voeden en te versterken met regten, die de haren niet zijn; moet het dan zijn, zegen wij, dat omtrent den zoo zeer miskenden en verongelijken persoon des eerbiedwaardigen kerkvoogds onderhandelingen gevoerd worden die der staatkunde tot schande, der Kerk tot

draatheid, ontloegwezen verstreken; moet het zijn, dat de onmoedige staatkunde een offer vraagt, hetwelk de Kerk niet dan met een bloedend hart geven kan, maar in hare wijsheid geeft om des vredes en der zielenheils wille, men onthoude aan de kudde in Oost-Indie niet langer hare herders; men veroorlofe deze, naar de plaats hunner bestemming te gaan en zande hen met zoodanige waarborgen, als hen in het vervolg kunnen vrijwaren tegen de grillen van despotismus en onrechtvaardige onderdrukking van eenen gezagdranken Landvoogd. Trouwens, indien in het koninklijk besluit van den 5 mei de erkenning ligt opgesloten, dat de Gouverneur-Generaal onrecht gepleegd heeft, dan mogen wij van de rechtvaardigheid des Konings met allen grond verwachten, dat zij niet ten halve zal blijven stilstaan, maar tevens de noodige maatregelen beramen zal, om eene herhaling daarvan onmogelijk te maken. Geene blijdere tijding, geene gelukkigeren mare zou onze ooren kunnen treffen, dan indien wij vernamen, dat goed recht en rechtvaardigheid onvoorwaardelijk en zonder voorbehoud zegevierden; dat de zoo hoog geachte en onschatbare kerkvoogd met zijne trouwe medewerkers gezamenlijk hersteld wierden op den grond, waarvan een willekeurig despotismus hen verjaagde, en dat afdoende en duidelijk afbakende voorschriften van het hooger gezag, dat volgens de grondwet de Koning is, hen voor verdere beledigingen vrijwaarde. Doch mochten wij die tijding nooit vernemen, mogt de onvergetelijke Grooff het offer der staatkunde worden, o, hij wenpe dan het oog op zooveel zijner voorgangers in de bisschoppelijke waardigheid, hij gedenke Athanasius, Clemens-August en zoovele anderen. De regering zal alsdan het verwijt en de schande hebben, van recht en rechtvaardigheid aan partijzucht en staatkundige inzichten opgeofferd te hebben; maar de Kerk zal hem op de haar zoo eigene wijze dank weten voor het gebragte offer; de catholijken zullen er hem te hooger om schatten, en de andere deelen der christenwereld zal voortaan ruim veld geopend worden, alwaar zij vrijelijk en met meer vrucht lucht zou kunnen geven aan den blakenden ijver, welke hen voor het heil der zielen verteert. Maar, nogmaals dingen wij hierop aan, men denke aan den toestand der Catholijken in Oost-Indie en lade niet langer op zich de zware verantwoordelijkheid van hen zonder herders, zonder godsdienstoefening, zonder geestelijken troost, te laten.

ITALIE.

ROME 12 september. Men zegt dat de graaf Lutzow, ambassadeur van Oostenrijk, teruggeroepen is.

De graaf Rossi, ambassadeur van Frankrijk zal eerstdaags naar Parijs vertrekken. Hij zal tegen de maand november terug komen, op het tijdstip van inbezitting van de kerk van St. Jan van Lateranen door den Paus.

FLORENCE 13 september. De heer Giambattista Rossini, hoogleraar bij de universiteit te Pisa, heeft een belangrijke ontdekking gedaan. In de bibliotheek van het paleis van Strozzi, in onze hoofdstad, heeft hij een stuk gevonden waaruit blijkt, dat de groote schilderij, het H. Avondmaal voorstellende, welke in het afgelopen jaar in het klooster van St. Onuphrius te Florence gevonden werd en algemeen aan Raphaël werd toegeschreven, niet van dien vermaarden kunstenaar is, maar van Neri-di-Bicci, schilder van Florence, die dit werk in 1461-1462 voltooid heeft, dat is twintig jaren voor de geboorte van Raphaël.

Het bedoelde stuk is een dagboek, eigenhandig door Neri-di-Bicci geschreven, waarin in duidelijke bewoordingen gezegd wordt, dat de schilderij van het H. Avondmaal hem besteld was geworden door het klooster van den H. Onuphrius den 20 mei 1461, dat hij het den 20 maart 1462 aan dat klooster afgeleverd en denzelfden dag daarvoor den bedongen prijs heeft ontvangen.

ZWITSERLAND.

Eene vreeselijke ramp heeft het vlek Tavanne canton Bern, geteisterd. In midden des nachts heeft om den nacht van den 15 en 16 dezer maand, een hevige brand, het logement de Kroon en het daarnaast gelegen huis van den luitenant-generaal Voirol, in de asch gelegd. De schade is onberekenbaar. Oogst, meubelen en huisraad, alles is verbrand. De personen die zich in het logement bevonden lagen in den eersten slaap gedömpelt en men heeft den brand eerst ontwaand, toen reeds een groot gedeelte van het huis in de vlam stond. Het droevigst van deze ramp is, dat men, het leven van vijf menschen te betreuen heeft.

Twoe en twintig vreemdelingen bragten den nacht in het hotel door, en de zeventien die overgebleven zijn, hebben zich niet kunnen redden, dan door uit hunne vensters op straat te springen. Nog is er één die in zijnen val den dood gevonden heeft en al de anderen zijn min of meer bezeerd. Een hunner, een engelschman, is zoodanig gebrand, dat men aan zijn leven wanhoopt. Onder de vijf personen die in de vlammen gebleven zijn, bevindt zich een huisgezin van Straatsburg, bestaande uit vijf personen, een enkele is overgebleven. Vader, broeder, schoonbroeder en zuster zijn onder de ruinhopen bedolven; hij, wien de dood gespaard heeft, is een jong geneesheer, die wanhopend is.

Een lid van den bernschen staatsraad, de heer Immer, van Thonne, directeur der openbare werken, is onder het getal der dooden. Men heeft hem een oogenblik voor het venster gezien, door de vlammen ingesloten, waarna hij verdwenen is. De anderen daags beschouwen getracht de slagtofferen op te sporen, maar de hitte en steeds uitbarstende vlammen maakten alle pogingen vruchteloos. Men is van alle zijden te hulp geroepen, doch het was reeds te laat.

De oorzaak dezer ramp is niet bekend. Men veronderstelt echter dat een klein vliegtuig zijn nest heeft laten branden toen hij slaapende lag, of dat iemand eene sigaar gerookt hebbende, de sigaar nog brandende heeft weggeworpen.

DUITSCHLAND.

WESSEN 16 september. De vorst van Wattenstein is gisteren uit Praag alhier teruggekeerd.

Het gouvernement heeft een besluit genomen, waarbij bepaald is, dat elke conducteur eener locomotief, op de spoorwegen van den Staat, die zijne machine een jaar lang zal geleid hebben, en dat eenig ongeval heeft plaats gehad, zal hebben op eene belooning van 100 rijksdaalders. Dit elke conducteur wiens tegevoelende jaren, zonder ongelukken gelopen zullen hebben, eene gratificatie zal genieten van 1000 florijnen, en eene gouden medaille. Men hoopt terecht, dat deze maatregel het gewenschte gevolg zal hebben, namelijk eene vermindering van ongelukken op den spoorweg.

BERLIN 17 september. Onze beurs verkeert steeds in eenen benarden toestand, en wat denzelfden nog bezwaart is het afzijn van alle hoop op verbetering. De uitgifte van nieuwe bankbiljetten, welke men in deze maand te gemoet had gezien, zal eerst den 15 oktober beginnen, en wel zoodanig, dat van vier tot vier dagen een biljet lieden thalers van dat nieuw papierengeld in omloop zal gebragt worden. De spoorweg-aandeelen hebben eene buitengewone daling ondergaan.

Het Gustaaf-Adolf genootschap heeft den 8 en 9 september deszelfs gewone jaarlijksche algemeene vergadering te Berlin gehouden. Voor de bijeenkomst had de directie der Commissie, bestaande uit 19 leden, beraadslaagd of men den predikant Rupp, als afgevaardigde van Königsberg zou toelaten. Onder den invloed der regering werd die vraag ontkennend beantwoord, bij een meerderheid van 8 stemmen tegen 1. De anderen degen werd het vraagstuk weder ter tafel gebragt in de vergadering en het besluit der directie werd slechts bekrachtigd met 39 stemmen tegen 31. Onstimmige beraadslagingen hadden deze stemming voorafgegaan. Het feestmaal van den volgenden dag (de gewichtigste plegtigheid van zulke feesten) werd door ruim 650 personen bijgewoond, terzijde, als wij daarven zagen, de beraadslagende vergadering slechts 70 leden telde, en daar, inter opoculo werd de twist over den predikant Rupp hervat. Het is te verwonderen, zegt een duitsch dagblad, dat te midden der opgewondenheid van de gemoeiden, geene grootere buitensporigheden hebben plaats gehad. Intusschen zal deze uitsluiting van dr. Rupp eene algehoede en ongeneeslijke scheuring ten gevolge hebben.

STUTTGARD 18 september. De heer Robert Mohl, oud-leeraar bij de universiteit van Tübingen, van zijnen post ontzet uithoofde van zijne oppositie tegen het gouvernement, is door de kiezers van Tuttingen tot lid der Kamer benoemd, ondanks al de pogingen, welke het ministerie had aangewend, om die benoeming nietgeen te laten. Alvorens te Tuttingen verkozene te worden, had de heer Mohl te Balingen en te Ourach te verzeffen naar zijne verkiezing getracht.

De Hambrogsche bladen melden dat het Deensche gouvernement maatregelen van voorzorg neemt om alle mogelijke gebeurtenissen te voorkomen, welke in de hertogdommen Sleeswijk en Holstein zouden kunnen plaats grijpen. Te Kopenhagen wordt het stoomschip *Oriska* gewapend, hetwelk zich naar Kiel, het voornaamste blandpunt der zulkshet vraging, begeven zal. Een regiment dragonders is de bezetting konen versterken van laatstgemelde stad, Iwaar de Koning verwacht wordt.

Volgens het dagblad van Silesie heerscht de hongersnood in de bergachtige deelen van Gallicie, alwaar de oogst al de hoop der boeren heeft te leure geseeld. De armen verlaten bij groote beelden het land en verspreiden zich in het binnenste der provincie en in Hongarye alwaar zij loopen bedelen.

KEULEN 17 september. Zes zusters der Liefde, uit het gesticht van Nancy, zijn langs den spoorweg van Aken in onze stad gekomen, en bejaven zich naar Berlin, alwaar zij het beheer op zich

willen nemen van het burger-gasthuis hier hooke stad. Het schijnt dat men spoedig de instelling der Diaconessen, aan de orde van de Zwaan verbonden, moede is geworden, wijl men goedgevond een catholijke vrouwen tot de dienst de zaken help roepen, die tegenstande het prosee vanus dat haar zoo vinnig worden laste gelega.

— De Koning van Denemarken heeft den 18 dezer, op het kasteel te Ploen, eene proclamatie uitgevaardigd die den volgenden zondag, te Altona en in andere plaatsen, van den kansel is medegedeeld. Hij zegt daarin aan zijne getrouwe onderdanen aan welke men ten opzichte van zijnen open brief van 8 julij zulke verkeerde denkbeelden heeft ingehoezemd te willen verklaren, dat het geenszins van oogmerk geweest is, daardoor de regten van een zijner hertogdommen te krenken, maar dat hij, integendeel aan het hertogdom Sleeswijk heeft toegezegd, dat het in zijne tegenwoordige verbindtenis met het hertogdom Holstein blijven zou, waartuit volgt dat Holstein ook niet van Sleeswijk gescheiden worden zal. Evenmin heeft hij enig verandering in de betrekkingen kunnen bedoelen, in welke Holstein en Lauenburg, als Duitse Bondsstaten, tot den Duitchen Bond staan. Ten slotte vermaant hij tot dat vertrouwen in zijne vaderlijke bedoelingen, waardoor alleen rust en vrede verzekerd kunnen worden.

ENGLAND.

LONDEN 23 september. Gisteren ochtend is de compagnie saeurs en mineurs, in garniszen te Woolwich, onverwachts van daar vertrokken, om zich naar Ierland te begeven. Men zegt dat nog een andere compagnie van datzelfde wapen genoege compagnie der koninklijke artillerie, aanstaanden zaterdag insgelijks daarheen op weg zullen gaan. Het gerucht is dat men ernstige wanordelikheden in Ierland vreesd, en groepen heuen zendt, voor het geval dat derzelver noodig werd geoordeeld.

— De steeds toeneemende nood in Ierland heeft het gouvernement tot een besluit onmiddellijk maatregelen te nemen om daarin te voorzien. De halve tot uitvoerlegging van de wet op de openbare werken is nog het volgende bepaald: 6 stoomschepen der koninklijke marine en twee gabelaren van de artillerie zijn thans in werking gesteld, om maats en beschuit, uit de haven van der marine te Cork, naar de iersche kusten te vervoeren, en daarenboven heeft een stoomschip der koninklijke marine geld overgebragt naar Tralee, Limerick, Westport, Galway en Sligo. Dit geld is ter beschikking gesteld der plaatselijke banken, om onder de bevoeligsten uitgedeeld te worden.

De fregat *Madagascar*, als transport schip uitgerust, laadt te Plymouth maats en andere levensmiddelen, welke het vervoeren moet naar het eiland Tyrone, op 20 mijlen afstand van Limerick, ten einde aldaar eene stapelplaats op te rigten van levensbehoeften voor dat gedeelte der iersche kust. Twee andere zeilschepen worden te Plymouth voor eene dergelijke expeditie uitgerust, zij zijn de fregat *Andromede* en de korvet *Andromaque*. De admiraliteit heeft de noodige maatregelen genomen, om aan het malen van Moren en het vervaardigen van beschuit in het arsenaal van Plymouth den grooten spoed te zetten.

— De *Times* overtuigt dat koning Lodewijk Philips, uit La Roche Vidame eenen langen brief geschreeven heeft aan koningin Victoria, betreffende het huwelijk van den hertog van Montpensier.

— De heer Reynaud, apostolisch missionaris in Indie, heeft aan de catholijke bisschoppen in Engeland kennis gegeven van de bekeering van den heer T. G. Wehham, antikaupman goddelijk bij de krijgadienst, die na zijnen post nedergelegd te hebben, het catholijk geloof, in het district

Lands (Sydney), op den feestdag der H. V. v. apostelen Petrus en Paulus omhelsd heeft.

Onlangs heeft de rev. Jones T. Plummer, Fellow van het Balliol collegie van Oxford, en zoon van den gewezen archivaris van de universiteit, insgelijks de anglikaansche dwalingen afgezworen.

Te Farrington Garney leeft eene jonge vrouw, dochter van eenen steenhouwer, James Colmer genaamd, die sedert 9 jaren geen voedsel gebruikt heeft. In 1837 stierf eene harer zusters en de begeheden harer moeder haar verplicht hebbende alleen bij het ijk te blijven, was zij door een zoo grooten schrik bevangen geworden, dat zij ziek werd. Langzamerhand nam zij in krachten af en verliet het bed niet meer, terwijl zij aangetast werd door eenen zenuwachtigen en bijna onophoudelijken hik. Sedert dien tijd heeft zij geen woord meer gesproken en al het voedsel dat zij ontvangt, bestaat in een weinig vocht, hetwelk men met een lepeltje in haren mond giet, door de opening, welke door een ontbrekende tand, veroorzaakt is, want het kakenbeen is zoo gesloten dat er niets door kan. Ofschoon reeds sedert lang in dien akeligen toestand verkeerende, is het arme meisje in dien tijd nog bijna zes duimen gegroeid. Zij is bedarrt en gelukkig en brengt den dag in het gebed door.

(Plymouth Journal.)

SPANJE.

MADRID 19 september. De beraadslaging over de koninklijke mededeeling van de huwelijken is heden bij den senaat, zonder eenig merkwaardig incident afgelopen.

De dispensatie voor het beide huwelijken zijn heden alhier ontvangen.

In het congres, verhaalde men gisteren, dat de heer Bulwer, engelsch ambassadeur, van zijn overtuiging dat de huwelijken van den hertog van Montpensier tegen het huwelijk van den hertog van Valence; tot heden is niets gebeurd, wat aan de echtheid van die tijding kan doen gelooven.

De hertog en hertogin van Valence (de generaal Narvaaz en zijne echtgenoot) zijn den 16 te Valence aangekomen en met al de eer aan den hertog van Valence verschuldigd ontvangen.

De hertogs vertrek naar Madrid was op den volgenden dag, den 17 bepaald.

FRANKRIJK.

PARIJS 24 september. De Koning der Francken den 6 oktober zijn 74 jaar ingaan. Men schijnt steeds eene gewenachte gezondheid te genieten.

Op het verzoek van den hertog de Montpensier heeft de minister ter gelegenheid van het huwelijk van dien prins, de vacante voor alle openbare en bijzondere instellingen van onderwijs, dat rijk met acht dagen verlengd.

Sedert den afstam van zijnen vader had de hertog de Montemolin van het fransch gouvernement te passeeren naar Duitschland gevraagd. Op het verzoek van den spaanschen ambassadeur zijn dezelve hem alhier ter stelligste geweerd. De prins verduurde in ballingschap in de hoop dat een huwelijk tussen hem en zijne doorluchtige nicht een einde zou maken aan den ongewissen toestand van zijn vaderland. Nu zijne hoop verlogen is, heeft hij een besluit genomen.

Het fransch gouvernement heeft van zijne zijde de strengste maatregelen genomen jegens de carteristische uitgewekenen en wij vernemen, dat vier duizend aanvruersders te Bordeaux in hechtenis genomen zijn.

(Memorial Bordelais.)

De strengste waakzaamheid wordt in acht genomen in alle plaatsen, welke aan de spaansche uitgewekenen tot verblijf aangewezen zijn. De overheden hebben zelfs vermeend eenige onder hen verzekerde bewaking te moeten heinen. Zoo is de hertog van Valence verblijvende, den 22 zijn woning opgeligt en naar de citadel ver-

voerd. Te Nantes is de kolonel Nozale die deze stad sedert vijf jaren bewoont, door een aantal agenten van politie aangehouden en na het nauwkeurig onderzoek naar de gerangschikte gebroeders. Het schijnt dat de kolonel bij gelegenheid een reis welke hij onlangs gedaan heeft, zijne Bourges opgehouden en aldaar onderscheidende conferencien met den graaf de Montemolin gehad heeft.

De Sphinx den 15 uit Algiers vertrokken is den 17 te Marseille binnengelopen.

Een jong soldaat, aan wiens naam eene droevige vermaardheid, verbonden is, Charles Henry, sergeant bij het eerste bataillon ligte infanterie van Afrika, en zoon van Joseph Henry, die op het leven des konings een aanslag gedaan heeft, was aan boord van de Sphinx. Deze jongeling, die zich steeds door zijne vathandigheid en een onbegrijpelijk gedrag onderscheidde, is 25 jaren oud. Men zegt dat Charles Henry zich naar den Koning begeeft, om van Z. M. eene verzoeking van straf voor zijnen vader af te smeeken. Deze is intusschen den 16 dezer aan het bagno te Toulon aangekomen.

Blijkt eene correspondentie uit Afrika, door den Courrier de Marseille medegegeeld, heeft de heimelijke oorlog, welke sedert een geruimen tijd tusschen Abd-el-Khaman en Abd-el-Kader gevoerd werd, onlangs zoodanigen keer genomen, dat de vijandelijkheden tusschen de lauhangers der twee persoonlijkjes spoedig zullen uitbreken. Van beide zijden worden groote voorbereidingen gemaakt, doch de werkzaamheid, door den emir aan den dag gelegd is ongelooft, en uit de verwijderde gewesten van het rijk ontvangt hij hoop.

BRABANT.

BRUSSEL 25 september. De tweede dag der septemberfeesten, door paardrijders oefeningen, militaire manoeuvres, en sanggevoerd, is even als de eerste met veel succes afgelopen. Het weder was niet gunstig. Aan zakkenrolders was geen gebrek.

NEDERLAND.

'S HERTOGENBOSCH, 28 September.

Zoo als wij gemeld hadden is de heer Mr. Strens H. vrijdag met de gewone plegtigheden geïnstalleerd als procureur-generaal bij het provinciaal Gerechtshof van Noord-Brabant.

H. M. de Koningin der Nederlanden, vergezeld door prins Alexander is in den avond van 15 september in volmaakt welstand te Midden aangekomen en aan het hotel Leichwapp afgestapt.

Wij vernemen met leedwezen, dat de heer Mr. A. van Hall minister van Financien sedert eenige dagen zeer ernstig ongesteld is.

De engelsche dagbladen, behalven den Standard en de Morning Herald gaan steeds voort het huwelijk van den hertog van Montpensier te bestrijden met eene wezenlijk blingewone hevigheid en ongehoordenheid van taal. Dit heeft voorbeeld bewijst dat, wanneer het geschiedt, de engelsche bladen voor geene kritiek, van andere landen behoeven onderna te doen, daar echter schelden geen redeneren is, achter wij het noodeloos de eindloze rivallen van den Times en zijn gelijken over te nemen.

De gematigdheid der duitsche dagbladen in de beoordeeling van de beide huwelijken steekt wonder af bij de teugellooze woede der engelsche.

De Standard die dezer dagen de maatnoot van den graaf de Montemolin en Cabrera te Londen meldde, spreekt thans over geen van beide een enkel woord meer. Ook de overige bladen van Londen bewaren daaromtrent het stilzwijgen.

De parysche bladen schijnen er niet veel meer van te weten dan de engelsche. De National alleen beweert, dat de oudste zoon van Don Carlos niet te Londen, noch te Neuburg in Zwitserland, zo

als door de vrienden van het ministerie, wordt voorgewend, is aangekomen, maar zich reeds in Spanje, bevindt, alwaar volgens dit republieks gezind blad, zijne aankomst weldra het teken van nieuwe gebeurtenissen worden zal.

BEUSDEN 24 september. Heden werd alhier de eerste onlangs ingestelde vrije paardenmarkt gehouden. 180 stukken, meestal Paarden van de beste kwaliteit, zijn ter markt gebracht, waarvan er veel ten zijn verkocht.

De voordeelige ligging dezer plaats en de goede gelegenheid voor zoodanige markt, bij de meer en meer toenemende paardenfokkerij in de omliggende dorpen, in verband met de zoo zeer verbeterde Straat-ten Grindwegen, openen het uitzigt, dat hier aanzienlijke Paarden- en Beestenmarkten tot stand kunnen komen, en dat de peratvolgende Paarden- en Beestenmarkt die op Zaterdag den 7 November en de Beestenmarkt, dewelke op Dinsdag den 15 oktober aanslaan, in alle deelen zullen bezocht worden.

Het stedelijk bestuur heeft die markten geheel vrijgesteld, zoodat er niets hoegenaamd voor stand of marktgeld als anderszins betaald wordt.

's HAGE, 25 september. Heden is het rechtsgebed bij het Provinciaal Gerechtshof omtrent de plundering van eetwaren voortgezet. Het getuigenverhoor is vervolgd en van den 17den tot en met den 40ste getuige zijn gehoord. Het goud heden mededeels de gebeurtenissen te Delft op 21 en 22 september.

meerendeels strekten de getuigenissen tot bevestiging van de daadzaken in het arrest van verwijzing, nopens die ongeregelde voorkomende. Mogen oehntend ten 10 ure zal het gechorachte rechtsgebed worden voortgezet, er zijn nog eenige getuigen tegen morgen gedagvaard.

Men verneemt, dat door Z. M. is afgewezen het verzoek van de schoonmaakster Francina van der Meer, om kwijtschelding den aan haar opgelegde scharotraf enz., wegens gepleegden diefstal van belangrijke papieren uit een der departementen van algemeen bestuur.

Zijne Majesteit de Koning is in den namiddag van gisteren van Hoogstdezelfs buitenlandsche reis in deze residentie teruggekeerd.

Uit Berlijn wordt geschreven: Men zegt, dat door den Nederlandschen gezant alhier aan het Pruisisch kabinet het voorstel gedaan is, om de bondsinspectie van het Luxemburgsche contingent in de omstreken van Breda, Maastricht en 's Gravenhage, en alzo buiten het gebied van het Duitsche verbond, te doen plaats hebben, daar de bijentrekking van de troepen in het groot-hertogdom niet uitvoerbaar was. Eene gelijke mededeeling zou ook naar Wenen gezonden, maar door beide zijden naar de bondsvergadering, als hierin der benoemde autoriteit nitmakende verwezen zijn. De zaak wordt behalve in Frankfort bevestigd en svaarschijnlijk, met een aanmerking van de plaatselijke gesteldheid naar den wensch van het kabinet van 's Gravenhage.

Onder de belangrijke bijzonderheden nopens de expeditie van Bafie, zijn wij nog in de gelegenheid te vermelden, dat de Belling, op den 27 juli j., door den Nederlandschen commissaris contracten zijn gesloten geworden met de vorsten van Belling en van Karang Assam, welke den gouverneur-generaal reeds ter bekrachtiging waren aangeboden. De hoofdbepalingen, daartoe de vernietigde verdragen, dat derzelver gebied een gedeelte uitmaakt van Nederlandsch Indië, de erkenning van Zijne Majesteit des Koning als hooft opperheer, de belofte van bescherming van den handel, de verbintenis om den strandroef of het gebruik waardoor schip en jading, in geval van stranding voor den eigenaar verloren gaat, krachtig te zullen beletten en aan zoodanige schepen integendeel hulp en bystand te zullen verleen, onder genot voor

de berging en bescherming der landing van een zeker bergloot, alsmede in de paginagen van het Nederlandsch gouvernement tot legening van den zeeoof en van den menschenboeren van den slavenhandel, met al de te kunnen beschikking zijnde middelen te onderhouden. Aan de gemaakte voorstellen van de Rijk der Staten, de vertaling gegeven, dat zoolang zij het overeengekomen en trouwelijk naleven, hetzelfde niet zal inlaten met het inwendig bestuur van derzelver land, hetwelk derhalve zonder eenig voorbehoud, aan hen wordt overgelaten.

Bij eene nadere overeenkomst heeft de vorst van Behling erkend, dat hij zijn land, door de genade en de grootmoedigheid van het Nederlandsch gouvernement, hetwelk daarvan de hoofdschuld van den oorlog, afgelieft heeft en meester was geworden, heeft terug bekomen, en zich verbonden, in de eerste plaats, om zijn aandeel in de kosten van de expeditie terug te betalen, mitsgaders van die veroorzaakt door het opwerpen en het onderhouden van het fort en der bezetting, dienende tot waarborg der juiste voldoening van de oorlogskosten, en in de tweede plaats, van binnen drie maanden al de door hen opgeworpen versterkingen te zullen slechten en er geene meer te zullen daarstellen.

Ingezonden Stukken.

Eene SLUIS kost minder, althans niet meer dan eene BRUG. Wanneer men eene sluis maakt worden land en ingezetenen van vele onheilen bewaard, maakt men eene brug, dan blijven land en ingezetenen aan vele onheilen blootgesteld; en niettemin maakt men eene brug. *Rd, Rd, wat is dat?* 27 september. M. A. 1000. B. R. Z.

LATERE BERIGTEN.

Santa Anna is den 15 augustus te Vera Cruz aangekomen en heeft zich dadelijk aan het hoofd der revolutionaire partij gesteld. Paredes is gearresteerd en in de citadel van Mexico opgesloten. Santa Anna was voorzitter van reisspanen door den amerikaanschen consul te Havannah afgegeven, door middel van welke hij langs de schepen heeft kunnen doordringen, welke Vera Cruz geblokkeerd houden. Over zijne plannen voor de toekomst onderzocht, zou hij geantwoord hebben, dat indien het volk den oorlog wil, hij den zelfden voeren zal, doch dat hij liever den vrede zou hebben.

Te Alexandrie liep het gerucht dat Mehemet Ali uithoude van zijn laatste jaron, afstand zou doen en opgevolgd worden door Ibrahim Pacha.

Te Londen vertelde men dat het Parlement binnen zeder weinige dagen opgeroepen zou worden om in den toestand van terland te voorzien.

De graaf de Montemolin is inderdaad te Londen. Hij verblijft in het hotel van Brunswick, handover Square. Hij is tot Londen in de afzondering gebleven is, verzekert men, dat hij zich bezig houdt met de bereiding der goddige maatregelen, tot het ten uitvoer leggen van hetgeen hij in zijn laatste manifest aan de spaansche natie heeft aangekondigd.

Men zegt dat de graaf de Montemolin, eene nota aan de verschillende hoven van Europa gezonden heeft, waarin hij verklaart dat de afstand van zijn vader alle andere plaatsen gehad, ten gevolge der belofte aan hem, door de Fransche en Spaansche gouvernementen gedaan, van de hand van Isabella, met magtiging ten behoeve van zijn gelachen, om in Spanje terug te komen, vooraf te gaan door eene algemeene amnestie en verzoening. De Iersche dagbladen vermelden een aantal daad-

zaken, welke de vrees doen ontstaan, dat de hoven en rijken, waartoe veel dringende hongersnood en hongersnood zelf verleidt, op eene uitgebreide schaal in Portugal zullen worden. De maatschappij heeft een bedrag van 200,000 ongen schiedende wissels, tel Kilkenny gepland. De volgende dag had hetzelfde plaats in Toghall in het graafschap Cork. De overheden nog grotere wanordeligheden vreeze, hebben versterking van troepen en politie-agenten gevraagd.

De ambassadeur van Frankrijk te Madrid heeft den 17 depeches ontvangen, waarin hem gemeld wordt dat de hertog van Montpensier, de dotatie van drie millioen realen, aan de Infante, als vermoedelijke erfgename der kroon, door de Cortes toegekend, niet zal aannemen. Deze tijding schijnt te Madrid een goeden indruk gemaakt te hebben. Men overzekerde dat de hertog van Montpensier van den koning eene staatkundige amnestie heeft gevraagd ter gelegenheid van zijn huwelijk, en dat de minister van binnenlandsche zaken over deze gewichtige zaak een verslag voorbereidt.

De Constitutionnel zegt dat het vertrek van den hertog van Montpensier, hetwelk op den 28 bepaald was, weder uitgesteld is. Hetzelfde dagblad meldt als zeker, dat de heer Bulwer aan het cabinet van Madrid een officieel protest nabehs Engeland, tegen het huwelijk van den hertog van Montpensier ingediend heeft.

De Septemberfeesten zijn te Brussel geheel zonder stoornis afgelopen. De koning der Belgen zal tegen het einde dezer week uit Zwitserland te Parijs aankomen. Donderdag zal eene zitting in het kabinet der kinderen ingelid, naar die hoofdstad, begeven, alwaar HH. MM. tot in de helft der maand oktober vertoeven zullen.

Advertentien

De Vendameester VAN DONGEN, zal op Dingsdag den 22 October 1800 zes-entwervig en volgende dagen, des namiddags ten twee ure ten huize van de Erven van Wylde heer Heer A. VAN DE WYTERING, in de thia t hainengrout, een vrees, al het openbaar verkopen van gindlijken inboedel bestaande in:

MAHONIE HOUTEN en andere TAFELS, STOELN met TRIIPEN en ZITTINGEN, CHIFFONNIERS, BUREAUX, KASTEN, SPIEGELS en PLATEN achter Glas, BEDDEN en MATRASSEN, LINNEN en BELLEN, KOPER, TIN, PORCELEIN GLAS en AARDEWERK. Voorts eene ZILVERWERK, eene collectie GEDENKPENNINGEN en eene partij SCHILDERIEN waaronder verschillende van goede oude Meesters.

Alles op Maandag den 21sten October bevoorens van des voormiddags tien tot twaalf en van des namiddags drie tot vijf uren voor eel ieder regien van handel het ZILVER, de PENNINGEN en SCHILDERIEN, bovendien, tot op den laatsten dag der verkoop (zollende zijn den 13 dierzelfde maand) des voormiddags voor Heeren Liefhebbers en Kunstkoopers te zien zijn. ZEGT HET VOORT.

BELANGRIJKE VERKOOPING

De Notaris onder SCHIEDAM gevestigd te Wijk, zal ten verzoeken van de Hooggeboren Vrouw Gravinne DE HOMPECH DE WISBECC, geboren Baronesse DOVERSCHE WISBECC op Vrijdag den 23 October 1846, ten behoeve van de Wed. Loeffs te Baardwijk, provisioneel en op Krijg, den 23 October 1846, ten huize van G. de Haan te Waalwijk, telkens des namiddags ten 4 ure, FINAAL VERKOOPEN:

DE HEERLIJKHEID

BAARDWIJK, met derzelver TIEB, REGIEN (GEBREUGTIGHEDEN, RECOGNITIEN, GIJNSEN, JAGT en VISSCHERIJ, benevens ongeveer 35 Bunders goede HOOL- WEL- en BOUWLANDEN, gelegen in de Gemeenten van Baardwijk en Moudrichem, een en ander breeder om letters, om te schrijven. Nadere informatie, op vrachtvrije aanvragen, zijn te bekomen ten Kantore van genoevden Notaris.

A. H. BOSCH, Notaris te Loosdrecht-Zuid, zal ten verzoeken van zijn Principaal, ten sterfhuije van Wylde Mevrouw **MARIA VAN DER BIJL**, te Waalwijk, op Maandag den 12 October 1846, en volgende dagen a konstant, in het openbaar verkopen de Benen Completen PORCELEIN, GLAS en AARDEWERK, met de daarbij en in behoorende GLAZEN KASTEN, FRANSCHEN, en ENGELSCHEN PORCELEINEN, TAFEL- en THEESERVIEZEN, KRISTAL en GLAS in soorten, benevens eene INBOEDELE bestaande onder anderen in: CHIFFONNIERE, BUREAU, SPIEGELS, SCHILDERIEN, UITTREK- en andere TAFELS, KLOK, BEDDEN met TOEBEHOREN, en wat dies meer zij. Men zal telkens met de Verkoopung aanvangen ten 9 uren des morgens.

A. VERHAGEN

Notaris, residerende te St. Michiels-Gestel arrondissement 's Hertogenbosch, Provincie Noord-Brabant, zal voor zijn principaal in het openbaar opveilen en verkopen:

- 10. Een Perceel HOOLAND, genaamd de Eend, gelegen op Oud Herlaar, onder St. Michiels-Gestel, bij het Kadaster bekend Sectie A. Nos. 115, 116, 117, 118 en 119, groot 7 Bunders, 37 Roeden en 05 Ellen.
- 20. Drie Perceelen HOOLAND, genaamd de Hooge Acht Morggen, met den dijk Oostwaarts, gelegen als voor, Sectie A. Nos. 120, 121, 122 en 123, groot te zamen 7 Bunders en 75 Roeden; en
- 30. Drie Perceelen HOOLAND genaamd de Paardswede, gelegen als voor, Sectie A. Nos. 124, 125 en 126, groot te zamen 6 Bunders 57 Roeden en 30 Ellen.

Allen bij gedrukte Biffetten in zeven velen, te koop en breeder omschreven, en te varden in gebruik bij de Verkoopung der Kooppenningen. De verkoopung van de velen ten Halder, onder St. Michiels-Gestel, op Maandag den 7 October 1846, Provisioneel en veertien dagen daarna, en dus op Woensdag den 21 October 1846, beide des namiddags ten vier ure. Nadere informatie te bekomen ten kantore van den Notaris A. VERHAGEN voornoemd.

Grammarkt
van 's HERTOGEN BOSCH.
Vrijdag en Zaterdag 23 en 24 september.
ROGGE f 8.55 f 9.65 a f 10.00.
BORKWEIT f 5.50 f 6.25 a f 7.00.
HAVER f 3.25 3.50 a 3.65

Beurs van Amsterdam.
Zaterdag 26 September ten 4 ure.
W. S. 2 1/2 pCt. 59 1/2. Dito Certific. 4 pCt. 94 1/2. Handelm. 174 1/2. 2 1/2. Ardoina 85 1/2 pCt. 20 1/2. Dito 200 pCt. 20 1/2. Dito Coupons 19 1/2. 1/2. Spanje 3 pCt. 38 1/2. Dito Binnel. 3 pCt. 33 1/2. Port. te Lond. 3 pCt. 44 1/2. Metaal 107 1/2. Brazil. van 100 p. st. 89.

OPGAVEN van de Hoogte der Rivieren te MAAS te Grave en van de Dieze te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 ure.

MAAS te GRAVE		DIEZE te 'S BOSCH	
Dag	Hoogte	Dag	Hoogte
25	5 1/2	25	5 1/2
26	5 1/2	26	5 1/2
27	5 1/2	27	5 1/2
28	5 1/2	28	5 1/2